

Η Λίμνη των Κύκνων

Πρόκειται για Μπαλέτο (op. 20) σε τέσσερις πράξεις, μουσική του Τσαϊκόφσκι, σε χορογραφία του ο Julius Reisinger, το οποίο συνέθεσε ο συνθέτης την περίοδο 1875-1876. Η υπόθεση του έργου βασίζεται σε ένα μείγμα πληροφοριών από τη ρωσική παράδοση και έναν αρχαίο γερμανικό μύθο. Η πρώτη παράσταση στις 27 Φεβρουαρίου 1877 στο θέατρο Μπολσόι της Μόσχας ήταν αποτυχία και μετά την ανεπιτυχή πρεμιέρα του μπαλέτου κανείς δεν περίμενε πως θα γίνει ένα από τα δημοφιλέστερα μπαλέτα του διεθνούς ρεπερτορίου.

Δυστυχώς, ο συνθέτης δεν έζησε για να δει την επιτυχία του έργου του. Πέθανε ένα χρόνο πριν από την επιτυχημένη παρουσιάσή του στο Θέατρο Μαρίίνσκι της Αγίας Πετρούπολης το 1894.

Η υπόθεση με λίγα λόγια: ο κακός μάγος Ρόθμπαρτ έχει μαγέψει την πριγκίπισσα Οντέτ και τις φίλες της με αποτέλεσμα να μεταμορφώνονται σε κύκνους. Η μόνη σωτηρία είναι ο έρωτας. Ο πρίγκιπας Ζίγκφριντ ερωτεύεται την Οντέτ. Ο Ρόθμπαρτ όμως αποπειράται να τον ξεγελάσει και να τον παντρέψει με την κόρη του Οντίλ, το μαύρο κύκνο, που μοιάζει εκπληκτικά με την Οντέτ. Ο Ζίγκφριντ γλιτώνει από την παγίδα του μάγου. Σχετικά με το τέλος του έργου επειδή δεν υπάρχει κείμενο γραμμένο για την υπόθεση υπάρχουν δύο εκδοχές: η πρώτη θέλει το ζευγάρι να πετά μαζί στον ουρανό και η δεύτερη να πεθαίνει.

Η γυναίκα που μεταμορφώνεται σε πουλί είναι μια θεματογραφία που εμφανίζεται συχνά στη δυτική αλλά και στην ανατολική λογοτεχνία και μυθολογία. Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν ότι οι κύκνοι ήταν Μούσες και στο μύθο που αναφέρεται στη γέννηση του Απόλλωνα στη Δήλο υπάρχουν κύκνοι που γιορτάζουν το γεγονός. Στο παραμύθι «Χίλιες και μία νύχτες» υπάρχει αφήγηση κατά την οποία ο ήρωας Χασσάν επισκέπτεται ένα μέρος γεμάτο με πουλιά τα οποία μεταμορφώνονται σε όμορφες γυναίκες. Ο Χασσάν κρύβει τα ρούχα μιας γυναίκας- πουλί προκειμένου να παραμείνει άνθρωπος και να την παντρευτεί.

Η υπόθεση του μπαλέτου «Η λίμνη των κύκνων» αποτελεί μια από τις πιο δημοφιλείς ιστορίες που υπάρχουν για παιδιά και κυκλοφορεί σε βιβλία για παιδιά διαφόρων ηλικιών, με ή χωρίς τη μουσική, αλλά και ως παιδική ταινία.

Σε ότι αφορά τη μουσική του μπαλέτου είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι αποτελεί μια παλέτα συναισθημάτων ξεκινώντας από την αγωνία, το μυστήριο, τη

λύπη, την μελαγχολία, την ένταση, την απογοήτευση και καταλήγοντας στη λύτρωση, την χαρά και την ελπίδα.

Το ηθικό δίδαγμα της ιστορίας σχετίζεται με την αιώνια πάλη μεταξύ καλού-κακού, τη δύναμη της αληθινής αγάπης που ξεπερνά τις δυσκολίες, τα εμπόδια και νικά το κακό, αλλά και το ότι η κρίση κάποιου μόνο από την πρώτη εντύπωση και την εξωτερική του εμφάνιση μπορεί να είναι και λανθασμένη .

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω λόγω της μεγάλης γκάμας συναισθημάτων που δίνονται και από την ιστορία αλλά τονίζονται και από τη μουσική τα παιδιά μπορούν να αντιληφθούν τα διάφορα συναισθήματα.

Δραστηριότητες:

- Μίμηση-Δραματοποίηση
- Μουσικοκινητικές δραστηριότητες/παιχνίδια με μπάλες, κορίνες, στεφάνια
- Μελέτη της φύσης και των πουλιών-ζώων
- Ζωγραφική/εικαστικές δραστηριότητες (πχ. κατασκευή καλαθιού-κύκνου, μάσκας κτλ)
- Τραγούδια για τα πουλιά
- Διδασκαλία για το όμποε, το οποίο έχει ξεχωριστή θέση στο έργο
- Μαθαίνουμε για διάφορους λαούς, τα ήθη και έθιμά τους (Ισπανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Αυστρία)
- Μαθαίνουμε για διάφορους χορούς (βαλς, φλαμένκο, μαζούρκα)
- Διαβάζουμε και συζητάμε το παραμύθι

"Το ασχημόπαπο που έγινε κύκνος" του Χανς Κριστιαν Αντερσεν. (βλ.

<http://www.paramithia.net/and2.html>)